

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs te Brugge De Springplank - De Pannebeke - De Regenboog

	Hoofdstructuur	bao
	Pedagogische eenheid	
	Instellingsnummer	1974
	Instelling	Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs - Brugge De Springplank - De Pannebeke - De Regenboog
directeur		Jacqueline VAN BERGEN
adres		Hugo Losschaertstraat 5 - 8000 BRUGGE
telefoon		050-33.36.92
fax		050-33.89.60
e-mail		brugge-despringplank@g-o.be
website/URL		www.brugge-despringplank.be
	Bestuur van de instelling	114041 - Scholengroep 25 Brugge-Oostkust te SINT-MICHIELS
adres		Rijsselstraat 3_B - 8200 SINT-MICHIELS
	Scholengemeenschap	120634 - Brugge te KNOKKE-HEIST
adres		Piers de Raveschootlaan 54 - 8300 KNOKKE-HEIST
	CLB	114471 - CLB van het GO De Klaver te BRUGGE
adres		Klaverstraat 49 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	30/01/12, 31/01/12, 02/02/12, 03/02/12
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03/02/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	09/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Francis Vandenbroucke
	Teamleden	Patrick Durieux
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Begeleiding	14
4.2 Evaluatie	15
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
6.1 Wat doet de school goed?	19
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
6.3 Wat moet de school verbeteren?	20
7. ADVIES	21
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	21

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De school bestaat uit drie vestigingsplaatsen. 'De Springplank' ligt in het centrum van Brugge en trekt naast kinderen uit de buurt ook leerlingen aan die in de rand van de stad wonen. 'De Pannebeke' en 'De Regenboog' liggen in wijken buiten de stadsring. Onder impuls van de directie voeren de drie vestigingen een gezamenlijk en dynamisch beleid. Eén van de voornaamste gemeenschappelijke karakteristieken over de vestigingen heen is de sterke leerplangerichtheid en het verzamelen van betrouwbare en valide gegevens over de resultaten van haar leerlingen. Dit waren tijdens de schooldoorlichting van 2003 ook al positieve gegevens, maar dit is ondertussen nog versterkt. De leraren zijn goed op de hoogte van het leerplan en houden daarmee rekening in zowel hun dagelijkse voorbereiding als bij de keuze van onderwijsleerpakketten. Het refereren aan en het turven van nagestreefde leerplandoelen is voornamelijk ingegeven vanuit verantwoordingsperspectief. Sommige leraren zijn nog minder doordrongen van de uitgangspunten van het leerplan. Dit is het geval bij de klemtoon op spelling binnen Nederlands en de minder thematische benadering tijdens een belangrijk deel van de lestijden wereldoriëntatie. Het onderwijsaanbod is doorgaans wel sterk eigentijds. Illustratief daarvoor zijn het algemeen gebruik van digitale borden in het lager onderwijs en de taalinitiatie Frans vanaf de derde kleuterklas.

De inspectie onderzocht tijdens deze schooldoorlichting in welke mate de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie voldoen aan de verwachtingen van de overheid. Daarnaast focuste de inspectie op de kwaliteit van de ondersteunende processen 'leerbegeleiding' en 'evaluatie' van de leerlingen en deed ze een onderzoek naar het algemeen beleid.

Voor de onderzochte leergebieden kan de school overwegend bevredigende tot goede leerlingresultaten voorleggen, zeker in relatie tot de leerlingenkenmerken en de aanzienlijke daling van het aantal leerlingen met leerachterstand.

De school creëert een stimulerend pedagogisch klimaat en heeft aandacht voor het welbevinden van haar leerlingen. Wanneer leerlingen moeilijkheden ondervinden, van welke aard ook, is er een systematiek in de begeleiding. Klasleraren vullen hun eerstelijnszorg behoorlijk in. Voor grotere problemen kunnen ze een beroep doen op ondersteuning van collega's en zorgleraren. De nadruk ligt doorgaans op het terug op peil brengen van de kinderen. Er kan nog meer aandacht gaan naar het behandelen van dieperliggende oorzaken. De school spant zich in om ouders en externe hulpverleners zo goed mogelijk te betrekken in het overleg over kinderen met problemen.

In de kleuterklassen wordt het onderwijs aangeboden binnen gevarieerde en voor de kinderen aantrekkelijke thema's die degelijk zijn uitgewerkt en in het klasbeeld prominent aanwezig zijn. De gradatie over de kleuterklassen heen kan hier en daar nog verfijnd worden. De leraren spannen zich in om de taalontwikkeling bij de kleuters alle kansen te geven. Voor anderstalige of taalarme kleuters kan de ondersteuning nog meer specifiek verlopen. Voor wereldoriëntatie streven de leraren naar een evenwichtig en hedendaags onderwijsaanbod met aandacht voor alle leerdomeinen binnen dit leergebied.

In het lager onderwijs wordt het onderwijsaanbod voor een belangrijk deel gestuurd door onderwijsleerpakketten uit de handel. De leraren laten zich daarbij inspireren door de bijbehorende handleiding, wat een positieve invloed heeft op het gebruik van gevarieerde werk- en groeperingsvormen.

Voor Nederlands nemen leraren bijkomende initiatieven zoals boekpromotie en extra leeskansen. Er dient over gewaakt dat de tijdsinvestering voor spelling de kansen voor mondelinge en functionele vaardigheden niet inperkt.

Voor wereldoriëntatie garanderen het gebruik van een methode en de leerplangerichtheid van leraren een continue opbouw over de jaren heen. Alle leerdomeinen krijgen kansen. Doorgaans is er ook ruime aandacht voor werkelijkheidsgericht en aanschouwelijk

onderwijs. Dit is ook het geval voor de bijkomende school- en klasthema's die vaak een sterke samenhang met de werkelijkheid en andere leergebieden vertonen.

De school spant zich in om zicht te krijgen op de resultaten van haar onderwijs. Zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs wordt frequent gepeild naar de vorderingen in de meeste leergebieden en domeinen. Veelal ligt de focus op het product en op de technisch-cognitieve vaardigheden en is er minder aandacht voor het leerproces. Toch is er in de praktijk een verschuiving merkbaar naar een bredere evaluatiepraktijk, maar dit steunt nog niet op een schoolvisie.

De wijze waarop het beleid van de school wordt gevoerd, is voorbeeldig. De directeur weet een positieve en professionele sfeer te creëren en wordt door de teamleden alom gerespecteerd. De leraren participeren aan het beleid en geven een collegiale invulling aan de uitgetekende koers. Die is vastgelegd in een langetermijnplanning en in jaarlijkse werkpunten.

De school krijgt een gunstig advies voor verdere erkenning en financiering.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De leraren spannen zich in om de taalontwikkeling te bevorderen en de leerplandoelen na te streven. Ze zorgen voor ondersteuning door een veilig en positief klasklimaat te creëren met overwegend kindbetrokken en motiverende opdrachten. Ze streven naar expliciete taalverwerving en het taalaanbod over de groepen heen is voldoende gegradeerd. De leraren benutten professionaliseringskansen voor dit leergebied. De gerichte observatie van de taalontwikkeling en effectieve talige ondersteuning van anderstalige en kansarme kinderen zijn nog werkpunten.
- Het onderwijskundige handelen van leraren wordt geconcretiseerd met een stimulerend aanbod uit de handel of uit eigen inspiratie en documentatie. Een betekenisvol aantal kinderen (20 %) groeit op in een kansarme situatie of in een gezin waarin het Nederlands niet de thuistaal is. Hoewel de school een talenbeleid heeft ontwikkeld, kunnen leraren nog bewuster omgaan met deze problematiek.
- Leraren werken **doelgericht**. Ze formuleren doorgaans concrete verwachtingen en refereren die aan leerplandoelen. Het is nog geen traditie dat ze gedifferentieerde doelen expliciteren.
- Om de taalontwikkeling effectief te **ondersteunen**, bevat de *themavoorbereiding* een streefwoordenschat per thema. Die bestaat meestal uit zelfstandige naamwoorden en werkwoorden. De bijvoeglijke naamwoorden uit de leeftijdoverschrijdende begrippenlijst zijn in dat taalaanbod vaak nog niet opgenomen. Het aantal woorden per thema is te groot om voldoende te bekijken.
- Het taalaanbod beoogt in voldoende mate de *verschillende domeinen* van Nederlands. Het stimuleert zowel het receptieve als het productieve taalgebruik. Leraren zorgen gewoonlijk voor een positief en veilig klasklimaat en veelal voor motiverende opdrachten. De (taal)activiteiten houden doorgaans verband met het thema. Gesprekken in de kring, versjes zeggen, vertellen en prentlezen komen regelmatig voor. Articulatiespellen kunnen nog meer aandacht krijgen.
- *Diverse taalactiviteiten* beogen het fonologische bewustzijn. Leesinitiatie komt onder meer aan bod bij vertellen, voorlezen en vooral bij taalspellen. De klasafspraken bieden ook kansen om visuele boodschappen te interpreteren en er gepast op te reageren. Er is minder expliciete aandacht voor de dominante woordenschat: de leraren kunnen de mogelijkheden om die woorden vast te zetten nog beter benutten. Activiteiten om het taalbewustzijn te activeren en om functioneel lezen en schrijven te initiëren worden af en toe georganiseerd. Dit is onder meer het geval bij taalspelletjes, waarbij kinderen nadenken over de vorm van de taal, en bij het gebruik van boodschappenlijstjes tijdens het winkelspel. De boekenoriëntatie en het verhaalbegrip worden soms bewust opgebouwd. Illustratief is het aanbieden van een verhaal in de luisterhoek. Het gebruik van de verteltafel, het verteltheater (kamishibai) en digitale prentenboeken zijn nog niet overal een verworvenheid om de taalvaardigheid van vooral anderstalige en taalarme kinderen te bevorderen. Sommige leraren gebruiken vaak speelwerkbladen die te sterk gericht zijn op letterkennis en woordherkenning. Die leunen veeleer aan bij het schoolse formele leren en zijn niet aangepast aan het ontwikkelingsniveau van het individuele kind.

- Leraren doen een inspanning om met de kinderen *Standaardnederlands* te gebruiken. Ze proberen voor hen een taalvoorbeeld te zijn. Het taalgebruik, een overdadig gebruik van verkleinwoorden en een gesloten vraagstelling vallen bij sommigen op. De pedagogische echo, waarbij de leraar het antwoord van het kind herhaalt, is niet bevorderlijk voor de luisterhouding van de kinderen.
- Op basis van multidisciplinair overleg organiseert de school *zorgverbredende interventies* voor (taal)vertraagde kinderen. Deze remediërende acties zijn meestal doelgericht, maar vaak intuïtief en weinig gericht op de dominante woordenschat. Veelal ontbreekt een zekere systematiek, waardoor de effectiviteit van de zorgverbredende maatregelen in het gedrang komt.
- Het kleuteronderwijs beschikt over voldoende *ontwikkelingsmateriaal* om de taalontwikkeling te bevorderen. De inrichting van de boekenhoek is in de meeste groepen vrij functioneel. Hij bevat doorgaans een gevarieerd aanbod van beeldmateriaal, zoals themagebonden informatieve boeken. Voel-, doe-, kijk- en trekboeken komen minder voor. In de speelwerkhoeven zijn er over het algemeen voldoende attributen, die doorgaans aangepast zijn aan het ontwikkelingsniveau van de leeftijdsgroep.
- Wat de **doeltreffendheid** betreft, volgen de leraren in beperkte mate de taalontwikkeling van de kinderen op. Ze hebben bij de aanvang van het schooljaar een *globaal beeld* over de belangrijkste taalvaardigheidsaspecten van de kinderen vanuit het kinddossier en vanuit informele contacten. Het overgangsgesprek zorgt voor een meer genuanceerd beeld van de (taal)vertraagde kinderen. Er is geen uniform instrument om de taalontwikkeling systematisch in beeld te brengen. Leraren observeren opvallende talige competenties en niet de nagestreefde doelen die ze als verwachting formuleren. Bij de vijfjarigen worden genormeerde toetsen afgenomen, die talige aspecten onderzoeken. Het team neemt op het einde van het kleuteronderwijs nog geen specifieke gestandaardiseerde taaltoets af om het taalvaardigheidsniveau van de kinderen in kaart te brengen en om een zicht te krijgen op hun voortgang.
- Taalvaardigheidsonderwijs is sinds twee cycli een pijler binnen het GOK-beleid en staat al geruime tijd in de *vernieuwingsfocus*. Dat biedt leraren de mogelijkheid om zich ook op dit vlak te **ontwikkelen**. De kleuterafdeling beschikt over recente praktijkgerichte informatiebronnen. Leraren hebben momenteel nog minder specifieke expertise om effectief taalvaardigheidsonderwijs te realiseren voor de groep anderstalige en taalarme kinderen.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De kleuterafdeling toont aan dat ze de leerplandoelen van wereldoriëntatie nastreeft. De doelmatige aanpak, de inhoudelijke ondersteuning en de vernieuwingsbereidheid van de leraren zorgen voor een kwaliteitsvolle benadering van het leergebied. De continuïteit en gradatie in het aanbod over de groepen heen zijn nog niet steeds verzekerd. De observaties zijn weinig gericht op de beoogde doelstellingen.
- De leraren werken **doelgericht**. Het leerplan is richtinggevend voor het aanbod. In hun kortetermijnplanning noteren leraren over het algemeen concrete operationele activiteitsdoelen met een verwijzing naar de leerplandoelen. Daarbij formuleren ze ook gedifferentieerde verwachtingen bij de keuzeactiviteiten. Met behulp van een specifiek registratiedocument waken ze erover dat ze alle leerplandoelen nastreven.
- De leraren beschikken over een groeiende *jaarplanning* met een inventaris van thema's. Die volgen over het algemeen de jaarkring en sluiten daardoor meestal goed aan bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. In sommige groepen zijn er ook alternatieve thema's zoals 'Schoenen', 'Dozen' of 'Stenen'. Kinderen hebben doorgaans inspraak in de uitwerking van het thema en soms loopt er een onderwerp

dat zij zelf hebben aangebracht. De thema's zijn vaak nog niet als kindbetrokken actie geformuleerd, waardoor de dominante thema-activiteit minder tot uiting komt.

- Bij elk thema brainstormen leraren over inhoud en organisatie. Deze werkwijze beoogt een projectmatige uitwerking met integratie van de verschillende leergebieden en streeft een evenwichtig onderwijsleeraanbod na.
- Voor de *uitwerking van de thema's* doen leraren een beroep op de eigen ervaring en op diverse informatiebronnen uit onder meer de handel. Af en toe zorgen schoolthema's voor een verrijking en vernieuwing in het onderwijsaanbod.
- Aanvullend maken leraren gebruik van 'routinefiches' over de dagelijks weerkerende momenten en over speelwerkhoeven, met daarin een inventaris van na te streven leerplandoelen. De uitwerking van de routine- en hoekenfiches valt onder de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke leraren. Er is nog niet nagedacht om over de groepen heen die fiches te controleren op een bewust nagestreefde gradatie.
- De leraren doen inspanningen om de kleuters voldoende **ondersteuning** te bieden. De opvoedende activiteiten sluiten goed aan bij het gekozen thema. Ze verhogen meestal de betrokkenheid van de kleuters en genereren kansen om de omringende wereld te verkennen en te begrijpen. Kinderen kunnen tijdens de keuzeactiviteiten doorgaans kiezen uit motorische, cognitieve en dynamisch-affectieve activiteiten, waardoor meerdere persoonlijkheidsdomeinen worden beoogd. Extramurale activiteiten en belevende waarnemingen worden vaak georganiseerd. Tijdens de klasobservaties was er vaak aandacht voor de drie-eenheid 'doen-denken-praten'.
- De *continuïteit* en *gradatie* in het onderwijsaanbod over de groepen heen zijn gedeeltelijk verzekerd. De inhoudelijke invulling van de thema's is niet altijd op elkaar afgestemd. In sommige kalenders en registratieborden zijn er over de groepen heen soms breuklijnen.
- De verschillende *leerdomeinen* krijgen de nodige aandacht. Daarbij ligt over het algemeen de klemtoon op 'mens', 'tijd' en 'natuur'. Het domein *mens* staat in de meeste thema's centraal. Leraren hechten veel belang aan een positief en veilig klasklimaat en spannen zich in om het welbevinden van de kinderen te bevorderen. Kleuters krijgen voldoende kansen om hun gevoelens uit te drukken via taal, beeld en beweging.
- Het domein *tijd* krijgt zijn plaats door onder meer het dagelijkse gebruik van kalenders. De week-, de dag- en de maandkalender zijn in sommige groepen niet aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen.
- Meerdere thema's focussen op het domein *natuur*. Zowel de levende als de niet-levende natuur krijgen kansen. Zo komt de gezondheidseducatie aan bod bij de uitwerking van thema's zoals 'Wie geneest mij?' en 'Smakelijk en gezond'. Ook het gebruik van pictografische voorstellingen om hygiënische gewoonten te bevorderen, dragen daartoe bij. De dagelijkse weerwaarnemingen krijgen eveneens een plaats in de klaswerking.
- Het domein *techniek* komt voldoende aan bod in de beeldende activiteiten. Tijdens de keuzeactiviteiten krijgen kinderen frequent de mogelijkheid om te experimenteren in de bouwhoek en de zand- of watertafel. De nieuwe leerplandoelen, waarbij het probleemoplossend denken expliciet wordt nagestreefd, zijn in meerdere groepen doorgedrongen. In sommige groepen is het een gewoonte om een ontdekhoek in te richten of om ontdekdozen aan te bieden, waarbij kleuters in hun spel tonen hoe ze een probleem proberen op te lossen. Ook stappenplannen, gericht op het maken van een eenvoudig technisch systeem, worden gebruikt. Illustratief is het vervaardigen van een schoenenrekje aan de hand van een stappenplan.
- Het domein *maatschappij* is terug te vinden in de thema-uitwerking van de verschillende groepen. Klasafspraken stimuleren een positief spelgedrag. De winkelhoek, die vaak aangepast en verrijkt wordt vanuit het lopende thema, wordt doorgaans functioneel gebruikt.

- Personen tekenen en schilderen, bewegings- en oriëntatiespelletjes dragen bij tot *ruimtelijke* beleving. In de speelwerkhoecken zijn er weinig structuren aangebracht die het opruimen en de *zelfstandigheid* bij de kleuters kunnen stimuleren.
- Het thema is goed zichtbaar in het *klasbeeld*. Er is over het algemeen een toontafel met themagebonden materiaal en meerdere speelwerkhoecken zijn veelal voorbeeldig verrijkt vanuit het thema. De klaslokalen zijn goed uitgerust. De verschillende leeftijdsgroepen beschikken over voldoende en eigentijds ontwikkelingsmateriaal. Niet in alle groepen is er een spiegel ten-voeten-uit.
- Leraren volgen de ontwikkeling van de kleuters op aan de hand van observaties en van klasscreenings. Bij het begin van het schooljaar hebben leraren een *globaal beeld* over de kinderen vanuit het groeiend kinddossier en vanuit informele contacten. Het overgangsgesprek zorgt voor een meer genuanceerd beeld van de vertraagde kinderen. Wat de **doeltreffendheid** betreft, is er weinig relatie tussen de nagestreefde (leerplan)doelen en de uitgevoerde observaties. Daarbij komen aspecten van wereldoriëntatie zelden aan bod.
- De kleuterafdeling is in **ontwikkeling**. Ze is veranderingsbereid en getuigt van inzet. Ze beschikt over praktijkgerichte informatiebronnen en meerdere leraren gaan op zoek naar nieuwe ideeën op het internet en bij elkaar. Op de personeelsvergaderingen is er regelmatig overleg over de vestigingsplaatsen heen. Recentelijk waren er een pedagogische studiedag en een interne bevraging over dit leergebied en werd bijzondere aandacht besteed aan het bewaken van de leerplandoelen.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het onderwijskundige handelen van de leraren en diverse toetsresultaten wijzen op een voldoende leerplanrealisatie van dit leergebied. Leraren werken doelgericht en besteden bijzondere aandacht aan de leesopvoeding. De principes van het taalvaardigheidsonderwijs kunnen soms nog beter in de praktijk gebracht worden. Sommige leraren hechten verhoudingsgewijs te veel belang aan technische aspecten van de taal, ten koste van de mondelinge communicatieve en functionele vaardigheden.
- De school werkt in zekere mate volgens de *krachtlijnen* van het leerplan. In het kader van het GOK-beleid heeft ze de laatste jaren bijzondere aandacht besteed aan taalvaardigheidsonderwijs. Uit de klasobservaties blijkt dat sommige leraren deze principes nog niet ten volle in praktijk brengen. Ze zorgen wel voor een positief en veilig klasklimaat, maar betekenisvolle taken en gerichte ondersteuning door interactie kan soms bewuster nagestreefd worden. Zo zijn de moeilijkheden van de taal soms nog het voornaamste uitgangspunt en worden inhouden aangebracht los van een functionele mondelinge of schriftelijke communicatie.
- Leraren werken **doelgericht**. In hun *kortetermijnplanning* formuleren ze doorgaans concrete doelen, die over het algemeen zijn overgenomen uit het onderwijsleerpakket. Het zijn overwegend gemeenschappelijke verwachtingen die niet altijd rekening houden met de specifieke beginsituatie van de leerlingen, hoewel er op dat vlak ook voorbeelden van goede praktijk zijn.
- Wat betreft de **ondersteuning**, maakt de school gebruik van *onderwijsleerpakketten* uit de handel. Het team heeft nagegaan of deze bronnen de leerplandoelen voldoende beogen, of ze gradatie in de leerinhouden waarborgen binnen en over de leerjaren heen en of ze een evenwichtig aanbod over de leerdomeinen heen garanderen. Het valt op dat de leraren tijdens hun dagelijkse voorbereiding zich laten inspireren door de handleidingen bij de onderwijsleerpakketten. Ze maken gebruik van onder meer heuristieken en een onthoudboekje als ondersteuning voor het beklijvend leren bij de

leerlingen. De school gebruikt aanvullend een specifiek onderwijsleerpakket voor spelling, wat een evenwichtig aanbod kan bemoeilijken.

- De school legt een sterke klemtoon op de *leesopvoeding*. Ze gebruikt daarbij actuele bronnen. Ze organiseert lezen in vorderingengroepen. Er zijn ook vormen van tutorlezen. Verder doet het team aan boekenpromotie. Periodiek brengen de verschillende leerjaren een bezoek aan de openbare bibliotheek om adequaat bibliotheekgedrag na te streven.
- Tijdens de *bijgewoonde leesactiviteiten* sloot de tekst aan bij de leefwereld van de kinderen of bij het thema van wereldoriëntatie. Er was doorgaans voldoende aandacht voor het oriënteren op de tekst. Leraren hadden soms minder oog voor het leesdoel en de –strategieën en voor de leeshouding van de kinderen. Er was wel variatie in de leesopdrachten en sommige geobserveerde taalactiviteiten getuigden van een geïndividualiseerde benadering.
- Doorgaans komt het *gericht luisteren en spreken* als een zelfstandige activiteit voldoende aan bod. In de meeste groepen is er ook aandacht voor interactief leren. Leraren zetten daartoe coöperatieve werkvormen op. Er kan over het algemeen nog meer gebruik gemaakt worden van gespreksregels en specifieke aandachtspunten om de kwaliteit van de mondelinge communicatie te verhogen.
- In de meeste groepen komen het *ervaringsgebonden en creatief* schrijven in de verdrukking. De feedback is vaak minder gericht op de boodschap en de correctie wijst soms op een achterhaalde visie.
- De school organiseert een specifieke begeleiding voor taalzwakke en anderstalige leerlingen. Deze *zorgverbredende interventies* hebben tot doel de spelling en het lezen bij te werken. De hulpverlening is vooral gericht op remediëring, maar minder op preventie en op mondelinge taalbeheersing. Voor kinderen met een gediagnosticeerde leerstoornis zijn er sticordi-maatregelen (stimuleren, compenseren, remediëren, dispensereren) of is er een individueel leertraject.
- De school beschikt over voldoende *onderwijsleermiddelen* om de taalvaardigheid te verhogen. De meeste groepen hebben een goed uitgeruste klasbibliotheek, hoewel enkele mogen gewied worden. Verder kan in enkele groepen meer aandacht gaan naar de inrichting ervan en naar de uitbouw van een luisterhoek. Er zijn voldoende woordenboeken, maar het aanbod is weinig gegradeerd over de groepen heen. Zo zijn er weinig geïllustreerde naslagwerken voor de jongere en anderstalige leerlingen.
- Leraren doen inspanningen om de *instructietaal* te verzorgen. Het taalgebruik varieert van bevredigend naar goed. Sommigen kunnen meer aandacht hebben voor een voorbeeldig taalgebruik of hebben minder aandacht voor een functionele vraagstelling.
- De leraren hebben over het algemeen een *vrij genuanceerd beeld* van het taalniveau van de kinderen. Deze informatie halen ze uit de rapportering, de resultaten van de genormeerde toetsen en uit het groeiende kinddossier. Het overgangsgesprek geeft doorgaans aanvullende info over taalzwakke leerlingen. Over luisteren en spreken is de beeldvorming eerder beperkt.
- De leraren maken gebruik van diverse *evaluatiemiddelen* om de **doeltreffendheid** van het onderwijsaanbod na te gaan. Op basis van een genormeerde toetsing voor spelling en technisch lezen kan de school aantonen dat de meeste leerlingen die geselecteerde doelen bereiken. De school beschikt nog niet over een instrument om de voortgang over de groepen heen vast te stellen. De evolutie in ‘creatief schrijven’ volgt de school wel op met een portfolio. De voortgang in luisteren en spreken wordt nog niet systematisch opgevolgd. De voorgelegde resultaten op de centrale proefwerken op het einde van het zesde leerjaar tonen aan dat de leerlingen voor deze inhouden goed scoren. De resultaten lopen parallel met het Vlaamse gemiddelde en liggen hoger dan de referentiegroep.
- Leraren zijn ook op het vlak van Nederlands in **ontwikkeling**. De laatste jaren ging veel aandacht naar de *deskundigheidsbevordering* van het team ten aanzien van taalvaardigheidsonderwijs in het kader van het GOK-beleid. Meerdere leraren volgden

informatiesessies over nieuwe onderwijsleerpakketten. De leraren van de derde graad kregen een uiteenzetting over het nieuwe leerplan taalbeschouwing.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school biedt voldoende garanties dat ze de leerplandoelen van dit leergebied realiseert. Ze beschikt over bevredigende aanvaardbare outputgegevens. Het recentelijk invoeren van een onderwijsleerpakket en de systematische leerplangerichtheid garanderen continuïteit en gradatie in het onderwijsleeraanbod. Verder worden de referentiekaders van tijd en ruimte over het algemeen voldoende dynamisch gebruikt. Leraren werken doelgericht, maar de meeste onderwerpen worden vaak te weinig vanuit verschillende invalshoeken uitgewerkt. De evaluatiepraktijk focust doorgaans vooral op kennis en minder op vaardigheden, inzichten en attitudes.
- Het onderwijskundige handelen van de leraren wordt impliciet gestuurd vanuit de *krachtlijnen* van het gevolgde *leerplan*, dat opteert voor een thematische benadering vanuit diverse leerdomeinen. Toch toont de klaspraktijk aan dat meerdere leraren dat principe niet altijd in de praktijk brengen.
- De school steunt recentelijk op een uniform onderwijsleerpakket. Leraren volgen de *jaarplanning* van deze documentatiebron en vullen het aanbod aan met eigen onderwerpen. Het gebruik van dit onderwijsleerpakket beoogt continuïteit en gradatie over de leerjaren heen. Leraren gebruiken een registratiedocument om de leerplandoelen te bewaken.
- Leraren werken **doelgericht**. In de *kortetermijnplanning* noteren ze eigen doelen, leerplandoelen en/of verwijzen naar de handleiding. Ze streven vaak cognitieve doelstellingen na. Dynamisch-affectieve en psychomotorische doelen komen minder aan bod. Het is geen gewoonte dat leraren gedifferentieerde verwachtingen voorop stellen.
- Wat de **ondersteuning** betreft, wordt het *onderwijsleeraanbod* hoofdzakelijk bepaald door het onderwijsleerpakket die de diverse leerdomeinen bestrijkt. De leraren streven ook diverse educaties na. Zo krijgen de natuur- en milieueducatie, de gezondheidsopvoeding, de vredes- en multiculturele educatie en de seksuele en relationele opvoeding voldoende kansen. Verkeers- en mobiliteitsopvoeding komen intentioneel aan bod tijdens onder meer de 'verkeersweek'.
- De thema's bieden kansen tot een *werkelijkheidsgerichte aanpak*. De school organiseert meerdaagse extramurale activiteiten. Leraren zetten leeruitstappen op die refereren aan natuurlijke, culturele en/of historische aspecten. Ze maken ook regelmatig gebruik van mogelijkheden in en rond het schooldomein om de werkelijkheid te aanschouwen. Het functionele gebruik van het digitale bord brengt de werkelijkheid in de klas. In alle groepen is er aandacht voor de actualiteit. Daarbij worden de actuele gebeurtenissen in sommige groepen verwerkt binnen een ruimte- en tijdsperspectief.
- Leraren opteren in enige mate voor een *thematische benadering*, waarbij leerlingen naar de werkelijkheid leren kijken vanuit verschillende invalshoeken. Vooral in de tweede en derde graad komt binnen een thema dikwijls slechts een beperkt aantal leerdomeinen effectief aan bod. Zo verraden titels als 'Alles op zijn tijd: kalenders' een vrij eenzijdige benadering van het onderwerp. De thema's hebben vaak linken met Nederlands en/of domeinen van muzische vorming. De meerdaagse extramurale activiteiten, de 'schoolprojecten' en de klaseigen thema's vertonen een meer uitgesproken *projectmatige aanpak*, waarbij de samenhang met verschillende leergebieden meer kansen krijgt.

- De leraren beogen naast feitenkennis ook de ontwikkeling van *denkvaardigheden*. De aanpak legt voldoende de nadruk op strategieën om informatie te verzamelen, die te verwerken en te structureren tot een zinvol geheel.
- Bij de *verwerking van de onderwerpen* worden leren leren en sociale vaardigheden vaak expliciet beoogd. Er zijn ook mogelijkheden om ICT (informatie- en communicatietechnologie) functioneel in te schakelen en om transferabele vaardigheden te verwerven. De leraren hebben vaak ook aandacht voor bronnengebruik en voor leren studeren.
- In de meeste groepen geeft de uitwerking aanleiding tot *gevarieerde didactische werken groeperingsvormen* en dito leerlingenactiviteiten. Zo krijgen kinderen tijdens de meeste geobserveerde leeractiviteiten kansen om actief en coöperatief de wereld te onderzoeken en te ontsluiten.
- De school beschikt over voldoende *onderwijsleermiddelen* om wereldoriënterend onderwijs aan te bieden. De referentiekaders van 'tijd' komen over het algemeen in de passende leerlingengroep voor en worden dynamisch gebruikt. De gradatie in de ruimtestructuren zijn minder duidelijk. Sommige ontbreken, zijn niet op niveau of zijn te klein voor klassikaal gebruik. De school heeft plannen om op korte termijn de leermiddelen voor techniek uit te breiden met het oog op een betere leerplanrealisatie van dit leerdomein.
- Leraren hebben bij de aanvang van het schooljaar veeleer een vaag *beeld over de wereldoriënterende verworvenheden* van de leerlingen. Ze hebben een weinig genuanceerde kijk op de specifiek verworven sleutelbegrippen, basisinzichten en vaardigheden. Leraren hebben een zicht op de thema's uit het vorige leerjaar, maar kunnen de referentiekaders en de leerinhouden die er aan bod kwamen nog bewuster benutten.
- De *evaluatie* gebeurt in de meeste groepen op basis van methodegebonden toetsen. De evaluatie vertaalt zich in een weinigzeggend algemeen rapportcijfer. Het maximaal te behalen punten staat in vergelijking met Nederlands en wiskunde ook niet in verhouding tot het aantal lestijden.
- Vorig schooljaar nam de school deel aan een centrale toets en aan een eindtoets uit de handel. De resultaten ervan tonen de **doeltreffendheid** aan van de aanpak van wereldoriëntatie. Ze liggen in de lijn van het Vlaamse gemiddelde en liggen beduidend hoger dan de referentiegroep.
- Wereldoriëntatie was regelmatig voorwerp van overleg, interne bevraging en reflectie. Recentelijk had er een pedagogische studiedag plaats over de nieuwe leerplandoelen van 'natuur' en 'techniek'. Leraren volgden de laatste jaren bijscholing over onder meer mondiale vorming en MOS (milieu op school). De meeste teamleden getuigen van inzet en zijn bereid zich verder te **ontwikkelen**.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school beschikt over een *visie* op zorg. Die is voor een groot deel gericht op het welbevinden van de leerlingen. Deze visie wordt gedragen door alle teamleden. Dit heeft voor gevolg dat de leerbegeleiding in zekere mate **doelgericht** verloopt. De uitgangspunten van handelingsgericht werken dringen meer en meer door tot op de klasvloer.
- De school besteedt veel aandacht aan het *pedagogisch klimaat* en heeft oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, wat voor de leerlingen een primaire **ondersteuning** biedt. Ze wil sociale vaardigheden bijbrengen door frequent coöperatieve werkvormen in te schakelen. De meeste leraren getuigen van een mensontmoetende onderwijsstijl en van een pedagogische houding die gekenmerkt is door waardering en inlevingsvermogen.
- De titularis is verantwoordelijk voor de *eerstelijnszorg*. Tijdens de klasobservaties waren kleuters gemotiveerd en actief bezig. In het lager onderwijs verhoogden de gevarieerde werk- en organisatievormen de betrokkenheid bij de leerlingen. In de groepen is er een vorm van gedifferentieerde aanpak.
- De *integratiemomenten* tussen de oudste kleuters en het eerste leerjaar geven aanleiding tot een verlaagde drempel bij de overstap. Deze titularissen stemmen ook bepaalde materialen op elkaar af. De drempelverlagende activiteiten kunnen nog geïntensifieerd en verrijkt worden door onder meer hospiteermomenten bij de betrokken leraren.
- De school wil ook de *ouders* betrekken bij de leerbegeleiding. Het team investeert in een goede communicatie met de ouders en beoogt een laagdrempelige school. Oudercontacten vinden systematisch plaats en de meest belangrijke bevindingen worden geregistreerd op een 'volgblad' dat deel uitmaakt van het individuele kinddossier.
- De school heeft duidelijke afspraken over het *zorgsysteem*. Dit leidt tot een complementaire werking van titularissen en GOK-leraren en tot interventies tijdens kindvrije lestijden. Wat de inhoud van de *zorgverbreding* betreft, is de school zoekende. In beide onderwijsniveaus bestaat de ondersteuning vooral uit het 'bijwerken' van leerlingen. De remediërende interventies zijn meestal eenzijdig gericht op symptoombehandeling. Ze gaan minder in op dieperliggende oorzaken van de ontwikkelingsproblemen en leermoeilijkheden. Daardoor leiden remediërende interventies soms niet tot het verhoopte effect. Leraren kunnen zich nog verder bekwamen om de ontwikkelings- en leermoeilijkheden van kinderen effectief aan te pakken. De ondersteuning door de zorgcoördinator is een stap in de goede richting.
- Voor elke klasgroep voorziet de school op gezette tijdstippen in formeel multidisciplinair *overleg* over leerlingen met leer- en andere problemen. Leraren bereiden dit voor. Er

zijn geijkte procedures en documenten voor aanmelding en opvolging. Ouders en externe begeleiders worden zo nodig geconsulteerd naar aanleiding van dit overleg.

- Voor kinderen met *gediagnosticeerde leerstoornissen* zijn er sticordi-maatregelen. Voor enkele leerlingen wordt in overleg met de ouders een individueel leertraject uitgetekend. Een aanzienlijke groep leerlingen krijgt externe buitenschoolse hulp. Voor leerlingen die nood hebben aan meer uitdaging voorzien leraren in een verrijkt aanbod.
- Via screenings volgt de school het welbevinden, de betrokkenheid en competenties van de leerlingen op. De ontwikkeling van de kleuters gaan leraren vooral na op basis van observaties. De vorderingen van de lagereschoolkinderen worden gemeten met genormeerde toetsen. Al deze gegevens worden verzameld in een groeiend kinddossier. Dit systeem is nog volop in ontwikkeling en er zijn concrete plannen om de info over leervorderingen en leermoeilijkheden gezamenlijk te beheren op het digitale platform. Noch in de kleuter-, noch in de lagere afdeling beschikt de school over een volgsysteem om de ontwikkeling van de leerlingen op langere termijn in beeld te brengen.
- Naargelang de leerling, het leergebied en de leraar is de **doeltreffendheid** van de leerbegeleiding over het algemeen bevredigend. De focus kan daarbij nog meer verschuiven van overwegend remediëren van symptomen naar handreikingen voor onderliggende problemen. Het aandeel van leerlingen met leerachterstand in het lager onderwijs evolueerde gedurende de laatste vier jaar van 30% naar 20%.
- Het zorgteam participeert frequent aan specifieke *bijscholing* en aan overleg binnen de scholengemeenschap. De meeste leraren zijn bereid om zich op vlak van leerbegeleiding verder te **ontwikkelen**. De school beschikt over enkele recente praktijkgerichte bronnen om te remediëren en over achtergrondinformatie in verband met ontwikkelings- en leerproblemen.

Inbreuken tegen de regelgeving

- nihil

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school heeft nog geen coherente *visie* op de evaluatiepraktijk ontwikkeld. Die praktijk is voor een belangrijk deel gericht op de overwegend cijfermatige rapportering en op het kindvolgsysteem. Er kan meer duidelijkheid komen over de **doelgerichtheid** van de evaluatie van de leervorderingen.
- Wat de **ondersteuning** betreft, wordt op deze school frequent *geëvalueerd*. In beide onderwijsniveaus is de evaluatie doorgaans nog overwegend productgericht. Om de vorderingen vast te stellen, gebruiken leraren vormen van harde en zachte evaluatie. In meerdere groepen neemt de toetsing veel tijd in beslag. Vormen van permanente evaluatie komen weinig voor. Zo zijn er nog aparte toetsen voor onder meer 'creatief schrijven'. Een gedifferentieerde evaluatie vindt nog maar beperkt ingang, waardoor een zekere afstemming op de mogelijkheden van de leerlingen nog niet wordt doorgetrokken naar deze fase van de onderwijsleersituatie.
- In het *kleuteronderwijs* volgen leraren de *ontwikkeling* van de *kinderen* op door observaties en genormeerde toetsen. De vastgelegde observaties focussen vooral op specifieke kennis en vaardigheden en minder op de in gradatie opgebouwde leerplandoelen.

- In het *lager onderwijs* meet de school haar *opbrengsten* met methodegebonden, genormeerde en eigen toetsen. Ze maakt in het zesde leerjaar ook gebruik van centrale proefwerken en eindtermgerelateerde toetsen uit de handel. Alle leergebiedgebonden inhouden worden geëvalueerd. Die worden hoofdzakelijk cijfermatig gewaardeerd. De domeinen van Nederlands en wiskunde worden expliciet geëvalueerd en gerapporteerd. Voor wereldoriëntatie, Frans en lichamelijke opvoeding beperkt de school zich tot een globaal cijfer. De leer- en leefhouding krijgen een kwantitatieve beoordeling.
- Aspecten van leren leren en van sociale vaardigheden, schrift en alle domeinen van muzisch vorming worden tweemaal per schooljaar *kwalitatief gewaardeerd*. Motorische vaardigheden en sociale vaardigheden binnen lichamelijke opvoeding krijgen ook een kwalitatieve evaluatie. Die waardering wordt omgezet in een globaal cijfer op het rapport. ICT wordt nog niet expliciet geëvalueerd. De school introduceert alternatieve evaluatievormen zoals de 'portfolio creatief schrijven' die de voortgang binnen dit domein wil aangeven.
- De *evaluatie* focust vooral op het resultaat en slechts in enige mate op het leerproces van de kinderen. De evaluaties geven slecht beperkt aanleiding tot (bij)sturing van het onderwijskundige handelen van de leraren.
- De toetsenplanningen bieden voor de leerlingen en hun ouders info over wat er moet gekend zijn en hoe de kinderen zich daarop kunnen voorbereiden.
- De *resultaten* van de *genormeerde toetsen* worden vooral verwerkt op leerlingenniveau. Samen met andere evaluatiegegevens vormen ze de basis voor differentiatie- en remediëringsmaatregelen. Op schoolniveau houdt het team wel rekening met de resultaten van de eindtoetsen en leidt dit bij de individuele leraren tot een verhoogde aandacht voor sommige leerdomeinen.
- Leraren van de beide onderwijsniveaus geven regelmatig mondelinge waarderende *feedback* op het leerlingengedrag. In kleutergroepen is het een gewoonte om het contractwerk en activiteiten systematisch samen met de kinderen te evalueren. Sommigen evalueren het kinderwerk sterk productgericht. Het nazicht van het schriftelijke kinderwerk in de lagere afdeling is over het algemeen voldoende frequent, soms aanmoedigend, maar soms weinig doelmatig.
- De school biedt *leerlingen* kansen om *zichzelf* en de *schoolwerking* te *evalueren*. Bij contractwerk kunnen kinderen hun eigen werk waarderen. Bij vergaderingen van het kinderparlement kunnen de kinderen zich uitspreken over het schoolgebeuren.
- Om het *getuigschrift basisonderwijs* toe te kennen, beschikt de klassenraad over expliciete criteria. De geldende normering bestaat hoofdzakelijk uit de toetsresultaten van Nederlands en wiskunde.
- De school stelt haar evaluatiepraktijk en de **doeltreffendheid** ervan in vraag en is wat dat betreft in **ontwikkeling**. Ze heeft de intentie om de evaluatie van muzische vorming bij te sturen, conform de actuele inzichten.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Nihil

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De *directeur* wordt als schoolleider algemeen gerespecteerd. Ze vervult die rol op een voortreffelijke en menselijke wijze. Ze laat zich bijstaan door de zorgcoördinator die in de praktijk als klankbord en beleidsondersteuner fungeert. Ze is frequent aanwezig in alle vestigingsplaatsen, wat de leraren waarderen.
- De schoolleiding heeft een *stimulerende invloed* en geeft blijk van een goed reflectief vermogen. Zij is sterk in het creëren van kaders en voorwaarden om een gestage schoolontwikkeling te schragen.
- De leiding heeft een goed zicht op het *functioneren van de leraren*. Door middel van nazicht van diverse planningsdocumenten, korte klasbezoeken en vooral informele gesprekken houdt ze de vinger aan de pols. Gerichte klasbezoeken met als doel zicht te krijgen op doorgaande lijnen en particuliere initiatieven komen niet voor.
- Het schoolteam is sterk gericht op de *realisatie van het leerplan*. Daarbij overweegt een nauwgezette bewaking dat alle doelen nagestreefd of bereikt worden. Het kan soms nog meer aandacht hebben voor de uitgangspunten van dit referentiekader.
- De school organiseert regelmatig *interne bevestigingen* met het oog op kwaliteitsmeting en -verbetering. Dit was in de voorbije jaren het geval met onder meer enquêtes over wereldoriëntatie, over de tevredenheid van leraren en over het schoolwerkplan. In elke vestigingsplaats is er een kinderparlement waarin de leerlingen ook hun stem kunnen laten horen.
- De *schoolontwikkeling* steunt op de uitwerking van prioritaire werkpunten, die gezamenlijk zijn bepaald. Doorgaans gaat dit gepaard met een visieontwikkeling en leidt dit tot schoolafspraken over de vestigingsplaatsen heen.
- De *jaarlijkse prioriteiten* steunen op een langetermijnplanning. Het 'vernieuwingsplan' en de 'strategische doelen 2010-2015' illustreren dat de school op diverse fronten streeft naar kwaliteitsverbetering. Dit is onder meer het geval voor de outputmeting, leerplanimplementatie, interne en externe samenwerkingsverbanden, infrastructuur, digitalisering van de communicatie, schoolwerkplanning, aanschaf en implementatie van nieuwe onderwijspakketten, algemeen gebruik van de digitale borden, de taalinitiatie Frans. De vraag stelt zich of het aantal werkpunten per jaar voor alle teamleden haalbaar is en of de resultaten van die inspanningen voldoende tot op de werkvloer kunnen opgevolgd worden.
- De personeelsvergaderingen zijn een belangrijke schakel in de *participatieve besluitvorming*. Onderwijsinhoudelijke items komen er ruim aan bod. De betrokkenheid van de leraren is sterk door onder meer de open professionele communicatie en de organisatie per vestigingsplaats. Ook op informele basis heerst er een professionele en open overlegcultuur.
- De teamleden engageren zich in *verschillende werkgroepen* die aspecten van de schoolwerking ondersteunen. Doorgaans zijn die vestigingsplaatsoverstijgend. Er zijn werkgroepen rond onder meer talenbeleid, kinderparlement, eindtoetsen en ICT. Doorgaans is er in elke werkgroep een vertegenwoordiging van het kleuter- en het lager onderwijs en van de respectieve vestigingsplaatsen. Voor het kleuteronderwijs en voor elke graad van het lager onderwijs is er een werkgroep die nagaat of de leerplandoelen voldoende nagestreefd worden.
- Vooral in de tweede en derde vestigingsplaats is er een sterke *gerichtheid op de buurt*. Dit is vooral ingegeven vanuit recruiterings- en profileringsmotieven, maar heeft ongetwijfeld ook positieve invloeden op de werking van de school.
- De *GOK-werking* speelt een niet onbelangrijke rol in de schoolontwikkeling. De vooropgestelde doelen en acties worden in overleg bepaald, uitgewerkt en

geëvalueerd. In de loop der jaren heeft dit voor verschillende GOK-thema's tot resultaten geleid, zowel op het niveau van leerlingen, leraren als van de school.

- De school heeft ruime aandacht voor de *opbrengst* van haar onderwijs. Verdere analyse van die gegevens kan nog meer in rekening gebracht worden bij de bepaling van schoolprioriteiten en het borgen van sterke punten.
- De inspectie ging in het kader van een beleidsonderzoek na of de school een *talenbeleid* voert en wat de effecten daarvan zijn. De school heeft voor haar talenbeleid een visie en een actieplan uitgeschreven. Leerkrachten geven hieraan een collegiale invulling en de effecten zijn duidelijk waarneembaar.
- Het schoolbeleid **ondersteunt** de leraren en de gestage schoolontwikkeling. Het is in sterke mate **doelgericht** en **doeltreffend**.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De doelgerichte en projectmatige aanpak van de thema's in het kleuteronderwijs, die doorgaans aansluiten bij de leef- en ervaringswereld van de kinderen.
- De gevarieerde taalactiviteiten in het kleuteronderwijs, die de diverse domeinen van Nederlands en van wereldoriëntatie nastreven.
- In het kleuteronderwijs het bewaken van de leerplandoelen over de thema's heen.
- De verrijkte speelwerkhoeven volgens het lopende thema, die veelvuldig kansen bieden geven tot exploreren, experimenteren en gericht omgaan met materialen in het kleuteronderwijs.
- De doelgerichte aanpak in Nederlands in het lager onderwijs, de resultaten op de centrale toets op het einde van het zesde leerjaar en de bijzondere aandacht voor leesopvoeding en voor boekenpromotie.
- In het lager onderwijs het systematisch bewaken van de leerplandoelen van wereldoriëntatie over de leerjaren heen en de gradatie in de referentiekaders van 'tijd'.
- De aandacht voor de respectieve domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie en het benutten van de actualiteit in het lager onderwijs.
- De functionele kansen om in het lager onderwijs binnen wereldoriëntatie sociale vaardigheden en aspecten van leren leren en ICT op actieve wijze te verwerven.
- In het lager onderwijs de samenhang van wereldoriëntatie met andere leergebieden en de projectmatige aanpak bij de meerdaagse extramurale activiteiten en bij de school- en klasprojecten.
- De thema's van wereldoriëntatie waarin diverse educaties en werkelijkheidsgericht onderwijs nagestreefd wordt.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De mensontmoetende onderwijsstijl van de leraren, de aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en de inspanningen om het welbevinden van de kinderen te bevorderen.
- De inspanningen om de ontwikkeling van de kleuters en de vorderingen van de leerlingen te volgen, en de mogelijkheden voor kinderen om zichzelf en de schoolwerking te evalueren.
- De functioneel uitgebouwde zorgverbredende structuur op schoolniveau, de procedure om ontwikkelings- en leerproblemen te detecteren en de sticordi-maatregelen voor gediagnosticeerde leerstoornissen.
- De communicatie met de ouders.
- De systematische integratiemomenten met oudste kleuters en het eerste leerjaar.
- De betrokkenheidsverhogende werk- en gevarieerde groepeeringsvormen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De schoolorganisatie die een ordelijk schoolklimaat nastreeft en het humanitaire management dat resulteert in een veilige en geborgen leef- en leeromgeving voor de kinderen; het personeel en de ouders.
- De inzet en het engagement van het schoolbeleid, de democratische leiderschapstijl met aandacht voor een participatieve besluitvorming.
- Het kwaliteitszorgsysteem waarbij analyse van de resultaten aanleiding geeft tot teamreflecties en tot borgings- of bijsturingsacties.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Werk maken van een visie op het taalverwervingsproces bij meertalige en taalarme kleuters en die concreet in de praktijk brengen door een effectieve ondersteuning van de taalverwerving.
- In het kleuteronderwijs per thema de streefwoordenschat beperken en variëren naar woordsoort en die bij de kinderen vastzetten door ze in alle (taal)activiteiten doelgericht na te streven.
- De inhoudelijke invulling van de thema's over de groepen sterker graderen in het kleuteronderwijs.
- Sommige opvoedende activiteiten zoals articulatiespelletjes frequenter organiseren en speelwerkbladen aanbieden die afgestemd zijn op de ontwikkeling van de kinderen.
- In het kleuteronderwijs de taal bij leraren verfijnen door meer aandacht te besteden aan het taalgebruik, de pedagogische echo en door een passend gebruik van verkleinwoorden.
- In het lager onderwijs bij wereldoriëntatie de thema's sterker benaderen vanuit verschillende invalshoeken en de onderwijsleermiddelen verder uitbreiden.
- De kansen tot zakelijk, functioneel en creatief schrijven verhogen in het lager onderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De expertise ten aanzien van preventie en remediëring uitbreiden en de zorgverbredende interventies nog meer systematisch aanpakken.
- In het kleuteronderwijs de observaties meer enten op de kortetermijndoelen.
- De evaluatiepraktijk optimaliseren door meer gedifferentieerde evaluaties in te schakelen, alternatieve evaluatievormen uit te breiden en alle leergebiedoverschrijdende inhouden systematisch en expliciet te evalueren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De vernieuwingsprioriteiten per schooljaar beperken en de vernieuwingsonderwerpen nog meer doelgericht uitwerken en de implementatie ervan evalueren.
- Het onderwijskundige handelen van de leraren intentioneel opvolgen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Francis Vandenbroucke

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: